

Publika zaslužuje više od korektnog

Piše Kristina Tešija

Kraj kalendarske zime splitskoj dječjoj kazališnoj publici donio je dvije nove predstave - *Zlatokosu* Gradskog kazališta mladih u režiji Nine Kleflin te *Tajni život splitskih lutaka* Siniše Novkovića, kojom je Gradsko kazalište lutaka ujedno obilježilo osamdesetu godišnjicu djelovanja. Ipak, važno je napomenuti da su najkvalitetniji projekti u produkciji ovih kazališnih kuća uvijek uspješno komunicirali i s djecom i s odraslima u publici, što je ovaj put, čini se, izostalo.

I kod *Zlatokose* i kod *Tajnog života* sve je naizgled zaista uredno - dvije korektno predstave za ugodno kazališno iskustvo. No na jezičnom polju, najkraćem putu do srca onih odrasli(ji)h u publici, u oba je ostvarenja nedostajalo jezične britkosti i eksperimenta s izrazom. Ono nešto skriveno u pametnoj igri riječima, u usputnom komentaru koji će najmlađe nasmijati, ali čije će pravo značenje uhvatiti tek oni s nešto više životnog iskustva. Jezični je sloj nedovoljno iskorišten i kao polje za ostvarivanje humorističnog u obje predstave. Humor jest prisutan, ali tek u naznakama kroz pokoju dovrtljivu repliku (*Zlatokosa*) ili razočaravajući bijeg u stereotipizaciju (*Tajni život*), pri čemu se moram zapitati do kada ćemo iskarikirani govor dalmatinskog zaleđa ili romske manjine smatrati inherentno humorističnim?



Tajni život splitskih lutaka najbolji je kada pozornicu prepušta lutkama

Izostanak igre i eksperimenta osjetan je i u režijskim pristupima kod obaju ostvarenja. *Zlatokosa* vjerno prati klasični predložak svima poznate bajke braće Grimm s tek ponekim anakronim elementom ili izrazom koji suštinski ni ne utječu na samu priču (princ Axel tako je, primjerice, dečko iz kvarta). S druge strane, *Tajni život* nažalost robuje jednostavnoj premisi s još jednostavnijim, očekivanim zapletom i raspletom. Ipak, ostavimo li dramaturški i režijski sloj po strani, vrijedi istaknuti nekoliko elemenata u kojima su se ova ostvarenja pokazala uspješnima.

Zlatokosa je tako najuspjelija u ženskim izvedbama; Vanda Boban Jurišić (Pričalica), Ana Gruica Uglešić (Sigrid) i Mia Vladović (Anna) utjelovile su punokrvne bajkolike ar-

hetepe i od *Zlatokose* učinile emotivno i zabavno iskustvo. S istančanim osjećajem za humoristično, svaka od ovih glumica sa sobom je donijela svježinu u poprilično klasičnu dramatizaciju bajke. Šarmantna i smušena Pričalica u izvedbi Vande Boban Jurišić publiku prati kroz cijelu izvedbu i najprisutnija je i najupečatljivija u trenucima kada je najzburnjenija, kada nešto komentira ovlaš, ispod glasa. Ana Gruica Uglešić još je jednom besprijekorno izvela ulogu zlikovke; šminka, kostim, svjetlo, pokret i govor - svaki je element u potpunosti bio na usluzi tumačenju arhetipa zločeste vještice. Ipak, Gruica Uglešić pokazala je još jednom da je govor njezino najsnažnije izvedbeno oruđe; s nepogrešivim osjećajem za tajming i u ovoj je izvedbi imala neke od najsmješnijih i najupečatljivijih replika. Mia Vladović vješto balansira i u emotivnom registru zabrinute i ljubavljive ispunjene *Zlatokosine* majke, kao i u humorističnim iskliznućima kroz scenski pokret, grimasu i govor. Vrijedi istaknuti i minimalističku, funkcionalnu scenografiju (Željko Radišić i Nina Kleflin), ali i kostime koji se u određenim trenucima otkrivaju i kao nositelji humora (Sara Lovrić Katić).

Tajni život najbolji je kada pozornicu prepušta lutkama i njihovoj međuigri, dok fokus gubi u prepletanju dramskog s lutkarskim, u grupnim, kakofoničnim scenama kojima na trenutke nedostaje uigranosti. Milena Blažanović, Nina Vidan, Sanja Crljen, Franjo Đaković, Andrea Majica, Ivan Medić i Justina Vojaković-Fingler s lakoćom su oživjeli različite lutke, udahnuili im karakter i kroz izvedbenu igru pokazali pravu magiju koja se krije u lutkarskoj animaciji. Prizori u kojima lutke vladaju scenom i najvećeg bi cinika u publici uvjerili da svjedoči živim lutkama na pozornici, a u kombinaciji s pedantnim oblikovanjem svjetla (Lucijan Roki), otkrivaju se ne samo kao najuspješniji u predstavi, već i kao još jedan podsjetnik kako bi se puno bolji dalo zgodno riješiti jednostavnom redukcijom. Svejedno, valja za kraj istaknuti i to da smo, ipak, od *Tajnog života* dobili priliku svjedočiti onome što lutkarstvo jest i koliko su lutke komplicirane i neodvojive od koda u koji ih glumac stavi.

Iako se i *Zlatokosa* i *Tajni život* otkrivaju kao korektna ostvarenja, porazno je da u njima tek u tragovima pronalazimo igru, eksperiment i jezičnu inovativnost koji bi (kvalitetnom) kazalištu za djecu trebali biti postulati. I dječja i odrasla (a što su odrasli nego bivša djeca?) publika zaslužuje više od korektnog - zaslužuje kazalište koje će izazvati, ako je potrebno izokrenuti, i koje će se svim silama boriti da barem malo proširi okvir onoga što očekujemo kada sjedamo u gledalište.